

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

“EL NUEVO PERIODICO”

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316. 31 - Retiro 5839

Leto II.

BUENOS AIRES, 3. NOVEMBRA

1934

štev. 56

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Španska revolucija

Poročila, ki prihajajo sedaj iz nesrečne španske dežele, nam podajajo bridke slike o grozovitostih, ki so se dogodile tekom oktobrske revolucije. Neizprosni boj med vstaši in vladnimi četami je povzročil ne samo ogromno materialno škodo, marveč tudi nad vse veliko število človeških žrtev, ki jih cenijo v tisoče.

Tudi po revoluciji od 14. aprila 1931, ki je odpravila diktaturo generalov in monarhično državno uredbo, ne more najti nemirni španski narod onega ravnovesja in miru, ki je potreben za utrditev in napredek republikanskega režima, pa tudi za gospodarski razvoj države.

Cortes Constituyentes, ki so položile temelje levičarski, socialni in od cerkve ločeni republiki, so z veliko vnemo podpirale celo vrsto vlad, ki so prisegale na republikansko ustavo; delo te skupščine pa se je španskemu narodu gotovo zdelo v nekaterih pogledih pretirano, preveč enostransko usmerjeno. Kako naj si sicer razlagamo, da so volitve od 19. novembra 1933 dale prav veliko zmago protilevičarskim strankam? Narod, ki se je bil s takšnim navdušenjem izrekel za republiko, se je kmalu razcepil v dva velika tabora, ki sta se sovražno gledala: na eni strani levičarski blok s socialisti, sindikalisti in komunisti, na drugi pa takozvana protimarksistična zveza s konservativci in katoličani, ki so se pripravljali, da popolnoma izpodrinejo oni veliki vpliv, ki so ga imeli socialisti takoj po revoluciji.

V parlamentu se je začel boj, v katerem so socialisti izgubljali postojanko za postojanko. Manjšinske stranke, njim na čelu radikali, so dajale ministre, ki so se, po sili razmer, nagibali na ono stran, ki je zmagovala; in to je bila desničarska reakcija, ki je pod vodstvom Gila Roblesa začela brenkati že na fašistične strune. Pred to nevarnostjo so se družili v enotno fronto socialisti in komunisti, dasi so jih ločevale velike ideološke razlike. Voditelji leve so začeli pridigati pro letarskim masam, da je revolucionarna vstaja neizogibna, ako naj se republika reši pred navalom fašizma, in delavstvo se je z vnemo začelo pripravljati na upor. Sindikalne organizacije se niso ustrašile denarnih žrtev, da bi le zagotovile zmago proletariatu. Potrošile so, kakor računajo, okroglih 18 milijonov peset za nabavo najbolj modernega orožja in municije. Socialistične mladinske organizacije so stvorile bojne oddelke, ki so se vneto vežbali pod vodstvom izkušanih voditeljev. Levičarski močje in listi so brez prikrivanja napovedovali izbruh revolucije. Ze pred nekaj meseci je bilo vse pripravljeno, manjkalo je le povod, manjkala je iskra, ki naj bi sprožila strel.

To povod je prišel, ko je Samperov kabinet podal ostavko in je Lerroux, voditelj radikalov, vključil v svojo novo vlado tudi štiri ministre fašistične tendence. Proglasila se je takoj splošna protestna stavka in plameni vstaje so začeli švigati po vsej Španiji. Švigali so, a niso povsod užgali. V Madridu kjer bi moral biti boj najbolj odločen, in tako tudi v drugih važnejših mestih, prave revolucije sploh ni bilo, marveč so se dogodili le osamljeni napadi na vojaštvo, policijo in na civilno gardo. Tudi v Kataloniji, kjer je predsednik Companys, pod pritiskom svojih pristašev, proglasil neodvisno katalonsko republiko v okviru Zveze španskih držav, ni bil upor posebno resen: padlo je nekaj žrtev, a preden je preteklo 12 ud, je bila revolucija že končana in so bili revolucionarni ministri že pod ključem. Samo v Asturiji je bil boj res krvav, obupen in grozovit. Kakšnih 50.000 rudarjev, dobro oboroženih se je tam vrglo v boj ter je za nekaj dni zagospodovalo v Oviedu in drugih mestih. Vlada je poslala proti asturijskim vstašem pehoto, topničarje, letala in vojne ladje. Boj je bil neiz-

Preiskava glede marseilleskega atentata

Preiskava, ki naj razkrinka mahinacije teroristične organizacije, ki je pripravila atentat proti kralju Aleksandru in francoskemu zunanjemu ministru Barthou-u, se z vnemo nadaljuje ne samo v Marseilleu, marveč tudi v Jugoslaviji, Bolgariji, Avstriji in drugod.

Na Dunaju je policija aretirala bivšega avstro-ogrškega podpolkovnika Perčevića, ki je bil v tesnih stikih z ustaško organizacijo Pavelića in Perčeca ter je vzdrževal vezi med njimi in avstrijskimi legitimisti, ki hočejo vzpostaviti bivšo monarhijo dvoglavega orla. Francoske oblasti bodo po vsej priliki zahtevale, naj Avstrija izroči tega moža, Preiskava, ki se vodi v Marseilleu, je menda dognala, da je Perčević izročil atentatorjem ponarejene potne liste, s katerimi so prišli v Francijo.

V Solnogradu je bil pred dnevi aretiran češkoslovaški državljani Što-

prosen in toliko ena kolikor druga stranka sta zagrešili hude grozovitosti. Vojaštvo je polovilo in postreljalo s sumaričnim postopanjem na stotine in stotine vstašev (v neki oviedski vojašnici jih je bilo postreljanih nič manj ko 700!), pa tudi uporniki niso priznavaši svojim nasprotnikom — mesto Oviedo so hudo opustošili, mnogo stavb so zapalili ali pa pognali v zrak z dinamitom, pomorili so mnogo oseh, med njimi tudi več duhovnikov.

Ko je bil upor potlačen po vseh drugih španskih pokrajinah, tudi asturijski revolucionarji niso mogli več dolgo kljubovati. Vladna oblast je znet zagospodovala po vsej državi. Zbirajo se žalostne statistike o bratomornem boju: tisoči so padli, tisoči so ranjeni, ječe so prenapaljene, mnogo smrtnih obsodb je bilo že izrečenih.

Sedaj, ko je boj končan, se marsikdo vprašuje: Kako je mogoče, da se je revolucija tako izjalovila, ko je bila vendar tekom dolgih mesecev skrbno pripravljena?

Kje je vzrok?

Voditelji so odpovedali.

Pridigovali so, da je revolucija edini izhod iz položaja, a ko je izbruhnila, so se je ustrašili. Ponovilo se je ono, kar se je dogodilo že prej v Italiji, v Nemčiji in drugod. V zadnjem hipu ni bilo moč, ki bi prevzeli vodstvo in odgovornost.

Stroške tega novega žalostnega izkustva je plačalo ljudstvo, ki je žrtvovalo na tisoče svojih sinov.

kla, ki je osumljen, da je v zvezi z marseilleskim atentatom. Avstrijski policiji je izjavil, da ve za mnoge zanimive podrobnosti, ki se nanašajo na tragični dogodek, pa so jugoslovanske oblasti radi tega zahtevale nje govo izročitev. Tej zahtevi je Avstrija ugodila.

Na Turškem so oblasti aretirale vo ditelja makedonstvujuših Mihajlova, v Sofiji pa je bolgarska policija aretirala dva generala, ki sta bila z njim v zvezi, namreč bivšega poveljnika solijske posadke Georgijeva ter bivšega našelnika obveščevalnega oddelka v ministrstvu za vojno gen. Porokova.

Jugoslovanski poslanik v Budimpešti je predložil madžarskemu zunanjemu ministru novo noto z namenom, da bi pospešil preiskavo, ki jo je dolžna izvesti Madžarska, ker je dokazano, da so se atentatorji zbirali in vežbali na njenem ozemlju. Izgleda, da je ta ponovna jugoslovanska nota obrodila uspeh, ker je budimpeštanska vlada odredila, da mora policija odslej strogo nadzorovati sleherno delovanje hrvatskih emigrantov.

Naročnikom in čitateljem

Ker smo list očistili oglasov nekaterih klinik ter takšnih oglaševalcev, ki niso točno izpolnjevali svojih obvez, nam je preveč narastel prostor, razpoložljiv za besedilo, ter so se zaradi tega čez mero povečali izdatki za tisk, ki so v zadnjem času narasli tudi zavoljo oslabiljene kupne moči arg. denarja.

Križa, ki jo občutijo, več ali manj, vsi naši naročniki, ne dopuščajo, da bi povišali naročnino. Časi so slabi in delavčev zaslužek je pičel, pa mnogi še sedanjo naročnino. Ze pred meseci se je pokazala potreba, da bi list preuredili tako, da bi se zaježilo naraščanje stroškov za tisk ter da bi se ti stroški, ako le mogoče, še znižali, ne da bi pri tem trpela vrednost lista.

Odlasli smo s to preureditvijo že več mesecev ter smo v tem času doprinesli za list nove in občutne materialne žrtve, ker je vsak dan naraščajoče število naših naročnikov upra-

Izjave g. Uzunovića

Prejšni petek se je vršila prva redna seja jugoslovanske narodne skupščine po smrti kralja Aleksandra. Narodnim zastopnikom se je ob tej priliki predstavila tudi nova vađa g. Uzunovića, ki je imel v njenem imenu velik govor. Spomnil se je pokojnega vladarja ter poveljeval njegovo neumorno delo za pravo in trajno ujedinjenje, Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo. Naglašal je, da po menij smrt kralja Mučenika nena-domestljivo izgubo za Jugoslavijo. Velika udeležba tujih zastopnikov na pogrebu v Beogradu je bila zgoren dokaz, kako priljubljen je bil pokojni vladar tudi v tujini.

G. Uzunović je indirektno odgovoril tudi na žalitve, ki so pred ne-čavnim padle v Italiji proti jugoslovanski vojski. Dejal je, da je jugoslovanska oziroma srbska vojska vselej dokazala svojo požrtvovalnost in junaštvo; narod se prav dobro zaveda, da se sme popolnoma zanesti na armado, ki je vedno pripravljena braniti domovino pred vsakim sovražnikom.

Naglašal je nadalje, da bo vlada zastavila vsa svoja energije za to, da se popolnoma razčisti marseilleski atentat, da se izsledijo vsi oni, ki so za ta zločin odgovorni, ter da zadene krivce zaslužena kazen.

Skupščina je z burnim odobravanjem podčrtala besede ministrskega predsednika, ko je z vso odločnostjo končno izjavil, da mora enkrat za vselej prenehati popustljivost napram zločincem in njihovim naklepom.

DROBNE VESTI

Tekom revolucije na Špankem so vladne čete utrpeli v bojih z vsatši naslednje zgube: ubitih je bilo 22 častnikov, 25 adjutantov, 173 podoficirjev in prostakov; ranjenih je bilo 743 mož — 46 pa jih še pogrešajo.

Sijamski kralj je zagrozil z ostavko ker je parlament sklenil omejiti njegove predpravice v sodnih zadevah. Doslej je namreč veljalo, da je bila smrtna obsodba ali pa obsodba na dosmrtno ječo veljavna le, ako jo je kralj potrdil. Vlada in parlament pa hočejo ta kraljev privilegij omejiti tako, da bi vladar imel samo pravico pomiloščati. Kralj Prajadhipok, tako se namreč imenuje sijamski vladar, pravi, da mora v tako važni zadevi odločiti samo ljudstvo z glasovanjem, dočim menijo zakonodajalci, da lahko tudi sami opravijo.

Ostavko je podal jugoslovanski minister za pravosodje dr. Maksimović, baje radi spora, ki je nastal med njim in bosanskimi sodniki glede tolmačenja zakona o agrarni reformi.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

vičevalo mnenje, da bodo nastopili boljši časi tudi glede oglasov, od katerih je povečini odvisen obstoj vsakega poštenega lista. Ta pričakovanja se niso uresničila zavoljo krize, ki traja dalje z nezmanjšano, ako ne s povečano silo.

Izbrali smo drobnejši tisk, ki nam dovoljuje, da spravimo na štiri strani približno toliko besedila, kolikor ga je bilo prej porazdeljenega na osmih. Zato ne bodo trpeli naročniki in čitatelji nobene druge zgube nego to, da bodo prejeli manj papirja. Ta zguba bo pa malenkostna, kajti nihče ni naročen na Novi list zaradi ... papirja.

RAZNE VESTI

Tudi v Chileju je slana povzročila pretekli teden ogromno škodo. Ponekod so trte tako trpele, da si vsaj dve leti ne bodo opomogle. Mnogo škode je utrpelo tudi sadno drevje, predvsem orehi. Tako mrzlega jutra, kakor prejšnji četrtek, že celih osemdeset let niso imeli v oktobru. Slana je pomenila nad vse hud udarec za mnogo kmetovalce.

Z osmimi ženami je bil poročen poljski žid Abraham Kagan. Kot trgovski potnik je potoval iz mesta v mesto, pa si kar v 8 krajih izbral po eno življenjsko družico. Izbral si je vedno samo takšne neveste, ki so bile od petičnih staršev. Pa to je tudi povsem razumljivo. Kako bi sicer, v teh hudih časih, mogel skrbeti za toliko žena in 42 potomcev; podjetni Abraham je bil namreč doslej že 42 krat oče. Z razrešitvijo te zamotane zakonske afeze se sedaj bavi varšavski veliki rabin.

Najhujšo kazen imajo v Rusiji za nepošteno funkcionarje. V Smolensku so ne to dni spet obsodili na smrt šest oseb, ki so sleparile pri obiranju in oddaji žita letošnjega pridelka.

Nadaljnjih 1000 Poljakov, rudarjev s svojimi družinami, je zapustilo francosko mesto Bethune, kjer so se bili poljski priseljenci aktivno udeležili izgrediv, ki so bili izbruhnili v zvezi z rudarsko stavko. Podjetja so Poljake odpustila; vsak je dobil primerno odpravnino in plačano vožnjo do domačega kraja.

Francoski vojni minister maršal Petain ne zaupa preveč v ohranitev miru. Pred zborniško finančno komisijo je te dni pojasnil splošni položaj v Evropi ter je razločno povedal, da obstoja možnost resnih komplikacij v zvezi s saarskim plebiscitom. Nacijeveci pripravljajo baje vpad v saarsko kotlino, a je Francija za ta slučaj že pripravljena ter bi takoj vojaško intervenirala. Petain je na podlagi statističnih podatkov dokazoval da se Nemčija vsak dan bolj oborožuje, pa mora biti Francija radi tega previdna in vsak hip kar najbolje pripravljena na obrambo.

Švicarski židje so tožili tamošnje nacionalne socialiste radi ponaredbe listin. Nacijeveci so namreč objavili ta kozvani "protokol modrijanov iz Sionna", ki naj bi bil nekak židovski načrt, po katerem naj bi "izvoljeno ljudstvo" zavladovalo svetu. Na procesu je nastopilo več prič, ki so dokazale, da je dokument ponarejen z namenom, da bi upravičilo preganjanje židovskega ljudstva. One, ki so navajeni slišati in čitati, da je današnja Rusija v rokah židov, bo zanimalo, kaj je o tem povedal židovski voditelj prof. Weitzmann: dejal je da ni med voditelji ruske revolucije nobenega odličnega žida ter da je židovstvo v Sovjetski Rusiji celo preganjano.

Nacijeveci hudo skrbje za takozvano "čistokrvnost arijskega plemena". Vodstvo njihovih naskakovalnih čet je izdalo naredbo, ki določa, da morajo zapustiti organizacijo vsi oni, katerih kri je pomešana z ono drugih plemen. Izključen bo vsak, ki ne bo mogel dokazati za celih 130 let nazaj, da so bili vsi njegovi predniki "čiste krvi", t. j. da se niso mešali z židi. Kdor je poročen z židinjko ali tujko, se bo moral razporočiti, ako hoče še nadalje ostati v vrstah rujavih sraje.

Mahatma Gandhi se je odpovedal vodstvu hiruskega nacionalističnega kongresa. Nekateri njegovi pristaši so si, v znak protesta proti tej odločitvi, naložili hude pokore. Začeli so gladovati, legli so v cestni prah ter izpostavili svoja telesa več dni pekočim solničnim žarkom. Kongres je odobrill Gandhijeve predloge glede spre-membe ustave, ni pa hotel pristati na njegovo zahtevo, naj se indijski nacionalisti odpovedajo sili kot sredstvu za doseg svojih namenov.

V Italiji so začeli graditi veliki oklopni križarki, katerih vsaka bo imela 35 tisoč ton. Eno grade v Trstu, drugo pa v Genovi.

Dnevi pred revolucijo: Novinarji oble gajo Sampera, ki je podal ostavko

ARGENTINSKE VESTI

VSEH MRTVIH DAN

Včerajšnji dan je bil posvečen spominu onih, ki so pred nami odšli v večnost. Z občutki, polnimi domotožja, so naše misli plavale na nepoznane grobove onih naših izseljenskih bratov, ki jih je ugrabila smrt v tuji, kamor jih je bil zanesel boj za vsakdanji kruhek, ali pa jih je prepadlo preganjanje. V tuji zemlji, daleč proč od ljubljenskih krajev, počivajo njihove kosti. Ni cvetlic na njihovih hladnih grobovih, in ni lučic.

Naj so jim cvetke naše misli, lučka pa naj bo v naših srcih spomin na nesrečne brate, ki so postali žrtve mačhe tujine.

N. v m. počivajte!

ŽALNA MANIFESTACIJA SOKOLA BUENOS AIRES I.

V dvorani ul. San Juan se je vršilo v nedeljo popoldne žalno zborovanje v počastitev spomina tragično preminulega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Žalno manifestacijo je priredilo Sokolsko društvo Buenos Aires I. in udeležilo se je tudi mnogo naših di, ki so docela napolnili dvorano.

Starosta Šević je prečital dolg govor, v katerem je obrazložil življenje in delo pokojnega vladarja, največjega Jugoslavana. Govor je imel, v imenu slovenskih Sokolov v Buenos Airesu, tudi g. Pelikan, ki je poudaril zasluge kralja Aleksandra za ujediniteljstvo vseh Jugoslovancev ter pojasnil tudi težko izgubo, ki so jo utrpeli z njegovo smrtjo Slovenci in Hrvati na Primorskem.

Prizade za božičnico

Kakor prejšnja leta, tako priredi tudi letos slovenska šola v Buenos Airesu božičnico za svojo tujajnsko izseljensko decu. O sporedu te lepe otroške prireditve, o času in kraju, kjer se bo vršila, bomo še pravočasno obvestili javnost, katero pa že sedaj prosimo, naj skuša — vključno s prispevki pomagati, da bodo naši malčki kar najbolj zadovoljni, ko pride njihov praznik, ki ga vsako leto s takšno nestrpnostjo pričakujejo. Prispevke bodo nabirali člani "Tabora", ki se morajo izkazati s posebnim pooblastilom, opremljenim z društvenim pečatom in podpisom.

Odbor "Tabora"

Proračun buenosaireske občine

Intendencia je poslala občinskemu svetu proračun za leto 1935. Predvideni stroški znašajo 101.277.260 pesov, kar je skoro osem milijonov manj nego so znašali občinski stroški v letošnjem letu.

Boj proti nepismenosti

V Buenos Airesu se je otvorila v ponedeljek I. drž. konferenca o nepismenosti. Sklicala jo je vlada z namenom, da se na njej prouče sredstva in poti, po katerih naj bi se kar najbolj zmanjšala nepismenost v Argentini.

— 0 — 0 — 0 —

Poletna ura

V skladu z določbami naredbe od 14. oktobra 1932, je bila uvedena 31. oktobra popolno poletna ura, t. j. kazalce je bilo treba premakniti za celo uro naprej. Poletni čas bo veljal do 28. februarja 1935, popolnoči.

Ta navada je bila uvedena v Evropi, tekem vojne, z namenom, da se pri delu čim bolj racionalno izrabi dneva svetloba ter se skrajša izdatki za umetno razsvetljava. Tu so prvi krat poskusili s poletno uro po vojni, Uruburujeva vlada pa jo je leta 1932 uvedla za stalno.

Kakor prejšnja leta, tako so se tudi sedaj mnoga združenja upirala dekretu, ki spravlja ljudi bolj zgodaj s postelje, a protesti niso nič pomagali.

— 0 — 0 — 0 —

Mrzav povzročil veliko škodo v Mendosi in drugod

Huda slana je prejšnji petek zjutraj povzročila mnogo škode v pokrajinah Mendoza, San Juan, Catamarca, San Luis in La Rioja. V vinogradih in na sajenem drevju nastala škoda je ogromna: 20, 30 do 80 in, ponekod, celo 100 od sto; povprečno škodo cenijo na 40 od sto.

Poljedelci so hudo prizadeti ter jim je slama uničila velike upe, ki so jih imeli v letošnji pridelki, ker so sadna drevesa in trte prav dobro obetale.

Precejšnjo škodo je povzročila slana tudi v nekaterih krajih cordobske pokrajine, v Pampi de Achala (Córdoba) je celo dve uri snežilo.

— 0 — 0 — 0 —

Slabi časi

Vlada namerava odpraviti, za trgovino na drobno, takzovani davek na transakcije ter uvesti na mesto nje ga davek na prodaje, ki bi se moral odrajkati samo tedaj, ko se blago prvi krat proda. Argentinska industrijska zveza pa se je že oglašila s protestom. Pravi, da bi ta novi davek hudo obremenil industrijalce, ki se itak borijo z največjimi težavami proti sedanji krizi. V spomenici, ki jo je zveza poslala kongresu, je rečeno, da delajo mnoga industrijska podjetja sedaj z izgubo in da je prav malo takšnih obratov, ki delajo z več ko 2-odstožnim dobičkom. Industrijci predlagajo, naj bi se raje povišali dohodninski davek onim osebam, ki prejema res visoke dohodke in ki radi tega lahko vzdrže hujši pritisk davčnega vijaka.

Za izkoriščanje kobilic

Vsakomur je znano, da so kobilice velika nadloga in huda šiba božja za poljedelstvo ter da je tudi Argentina s to šibo prav močno bičana. — Proti požrešnim živalicam se vodi vsa ko leto prava vojna, za katero se izdajajo velike vsote.

Neki iznajdljivi mož iz Bowera pri Córdoba, Gasse po imenu, je pa izsledil način, kako bi se škodljive kobilice uporabile v koristne svrhe. Že na kongresu za pobijanje kobilic, ki se je vršil v juliju v glavnem mestu cordobske pokrajine, je povedal zbovalcem načrt, kako bi kobilice tvorile prvino za važno industrijo, ki bi utegnila mnogo korostiti deželi, ker bi zmanjšala brezposelnost, obenem pa tudi pospešila pokončavanje kobilic. Pred nedavnim je poslal poljedelskemu ministru podrobnejši načrt, v katerem je obrazložil, kako in kaj misli. Trdi namreč, da se iz kobilic more dobiti, v za to posebno urejenih tovarnah, olje, ki bi se uporabilo pri gradnji cest (netlakovana cesta, katere zgornja plast se napoji z oljem, je zelo trpežna, voda je ne razkopava in prah se na njej ne nabira) — poleg tega pa bi se pridobili še drugi proizvodi, ki bi našli bvaležna tržišča. Gasse pravi, da bo mogoče izdelovati tudi posebne vrste milo, ki je zelo dobro za odstranjevanje mastnih madežev.

PREDAVANJE

V društvu "Tabor", ul. Luis Viale 1746, bo predaval bodočo nedeljo, 11. t. m., g. Josip Novinc "O postanku in razvoju združništva". Pričetek ob 4.30 pop. Vstop k predavanju je prost.

Novinarja so izgnali

Neki novinar, uslužben pri buenosaireski podružnici velike mednarodne obveščevalne agencije, je nekemu chilskemu listu poslal čudno poročilo o mednarodnem eharističnem kongresu, ki se je vršil v Buenos Airesu v prvi polovici oktobra. Mož je dal prost razmah svoji bujni domišljiji ter je v sosedno državo poročal neresnične in neresne stvari. Veliko vlogo je dal v svojem poročilu 'gauchom' in rdečkoočcem ter je v živih barvah naslikal njihovo pretvezno udeležbo pri velikih eharističnih slavnostih. V zlobni hudomušnosti je porinil življenje v glavnem mestu Argentini za celih sto let nazaj.

Mnogim se je zdelo tako pisanje zasmehljivo in žaljivo; protestirali so pri agenciji, ki je morala novinarja odpustiti. S tem pa zadeva še ni končala, marveč se je tudi vlada oglašila v zaščito argentinske časti. V torek je objavila dekret o izgonu neprevidegnega novinarja. Moral je zapustiti deželo, v kateri si je že več let služil vsakdanji kruhek.

DRUŠTVENIVESTNIK

IZSELJENSKO DRUŠTVO "TABOR"

Jutri, v nedeljo 4. novembra, so bo vršil ob 5. pop. sestanek dramatičnega odseka. Ljudi, ki so docela napolnili dvorano odseka. Ob 6. popol. sestanek pevskega odseka.

Prihodnjo nedeljo, 11. nov., ob 4.30 pop., se bo vršilo v društvenih prostorih ul. Luis Viale 1746 javno predavanje "O postanku in razvoju združništva". Predaval bo g. Josip Novinc, ki bo pozneje razpravljaj še o združništvu po argentinskem zakonu, o organizacijah združenj, o pomenu združništva za naše izseljenstvo — torej o vprašanih, ki so od največje važnosti za vso našo skupnost. Ta prvi ciklus predavanj v "Taboru" bo otvoril društveni tajnik z govorom o ciljih in namenih te naše izseljenske organizacije. Vstop k predavanju je prost in vsi oni, ki jih zanima važno vprašanje združništva, so vabljeni, da se ga udeležijo, ne glede na to, ali so člani ali ne.

Po predavanju se bo vršil družabni večer in bo sviral društveni orkester. Odbor.

OBČNI ZBOR SOKOLA BUENOS AIRES I.

Preteklo nedeljo, po zaključitvi žalne manifestacije, o kateri poročamo na drugem mestu, se je vršil v prostorih Sokola Bs. Aires I., ul. San Juan 782, občni zbor tega društva. Tajnik br. Marinčević je podal poročilo o dosedanjem delovanju začasnega odbora; po odobritvi tega poročila so se vršile volitve in je bilo izbrano novo društveno vodstvo.

Oglasili so se nate različni govorniki. Br. Pelikan je povedal, da so se bili začasnemu odboru priključili tudi nekateri Slovenci z namenom, da se vsi sokoli, ne glede na plemenske in verske razlike, združijo v Buenos Airesu v močno društvo, ki naj bo trden temelj jugoslovanstvu in izseljenstvu in ki naj se bori za one ideale, za katere je padel največji sokol, kralj Aleksander. Pozval je slovenske sokole, naj pristopijo v Sokolsko društvo Buenos Aires I.

Učinkovit govor je imel br. Jurešič, ki je vzpodbujal prištote k edinosti, medsebojnemu spoštovanju in podporanju. Govoril je o kralju Borcu in Ujedinitelju, ki je svoje življenje daroval na oltar domovine, ter je pozval navzočne, naj s pet-minutnim molkom počaste spomin pokoj. vladarja; njega in junakov, padlih v osvobodilnih vojnah, ter spomnijo tudi s kratko molitvijo.

H koncu je bivši starosta br. Jurkovič spregovoril tople besede. Med govorniki so nekateri obsojali delovanje tukajšnjega "Domobrana", pa so se bili slišali medklici, ki so zahtevali takojšno dejansko intervencijo proti omenjeni organizaciji. Zato je br. Jurkovič pozval navzočne, naj se v miru povrnejo na svoje domove, kakor se sokolom spodobi.

Kakšnih 50 novih članov se je na občnem zboru vpisalo v društvo. V nedeljo, 4. t. m. ob 11. dop. se

KROJAČNICA IN TRGOVINA

G O R I C A

Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljšega blaga po zmerenih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080 U. T. 59.3102 Buenos Aires

NEDVIGNJENA PISMA PRI BCO. GERMANICO

Mnogo je naših ljudi, ki jim čas ne dovoljuje, da bi hodili na BANCO GERMANICO, kamor jim prihajajo pisma, redno gledat, ali je zanje kaj pošte; stalnega naslova pa nimajo, da bi jim zavod mogel dostavljati prejeta. Tem našim rojakom bo gotovo prav, ako bo omenjena banka, ki šteje med svojimi poslovnimi prijatelji največ naših ljudi, objavljala v "Novem listu" od časa do časa seznam na njenem poštnem oddelku ležečih pisem.

Antonič Jožef (Sesljana pri Trstu)
Ahčin Miha (Preddvor pri Kranju)
Barković Stanko
Banko Aloiz (Prekmurje)
Blažina Blaž (Kamnje)
Brčević Jožef (iz Istre)
Boltar August (Gornje Polje pri Kanelu)

Bogatec Victor (Sv. Križ pri Trstu)
Borc Andrej (Mengeš)
Čeligoj Franc (Velike Munje)
Čermelj Vincenc (Plače)
Čopič Jožef (Kobarid)
Čopič Alojzija (Kobarid)
Čopot Gizela
Čopot Ivan
Domijan Jožef, Božov
Dolgan Mihael

Ekart Marija (Prepolje)
Ferletič Aloiz (Ferletič)
Gabrijelčič Anton (Ložice)
Grassich Anton (iz Pulja)
Grebenc Aloiz (Stopiče)
Golob Franc (Kojško)
Golob Veronika (Kojško)
Gomišek Franc
Gorijan Ivan
Horvath Jožef (Filovci)
Horvat Jožef (Ratež)
Hoznar Ivan (Kobarid)
Rojc Jože (Straskavas)
Hrovat Janez (Praproče)
Prezelj Anton

vrši v ruski cerkvi, ulica Brasil 315 parostas za kralja Aleksandra. Nato pa zborovanje v ulici San Juan 782. Prosi se o obilne udeležbe.

— 0 — 0 — 0 —

Z NAŠEGA POSLANIŠTVA

Kr. jugoslovansko poslaništvo v Buenos Airesu (Charcas 1705) poziva naslednje izseljence, da se javijo na gornji naslov:
Branka Andrija Pušetia iz Osijeka,
Boška Gjura Papaca, ki je imel svoj naslov do 1931 leta: Tandiš F.C.S.
Cas. Correo 24 ter
Matu Vučkoviča iz Dugopolja.

DIPLOMIRANA

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA

št. 4973

Tu boste našli najboljšo postrežbo, dobro izberbo angleškega in češkega sukna ter solidne cene.

Prvostno delo

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10 do 28. Delo prvostno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271.

7. MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE. ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Ljubljano nameravajo povečati

Že nekaj let je, odkar govore v Jugoslaviji, da bi se nekaterim mestom, ki zelo rastejo, priključili deli okoliških občin. Tako tudi v Ljubljani, kjer so mnoge velike stanovanjske kolonije segle že zdavnaj čez mejo mestne občine. Ljubljani naj bi se priključile celotne občine — ali pa le njih del — Zgornja Šiška, Ježica, Dobrunje, Rudnik, Moste in Vič. Na severu naj bi bila meja mestne občine na Savi. Tako bi dobili veliko Ljubljano, ki bi štela okrog 90.000 prebivalcev. Gospodarskim krogom okoliških občin ne miha bogve kako ta misel, ker obratu jejo zdaj z mnogo manjšimi davskimi kakor pa bodo potem, ko bodo postali meščani, zelo pa se za to misel ogrevajo državni nameščenci in upokojenci, ki prebivajo zunaj mestne občine ter bi s priključitvijo prišli v I. druginjski razred in bi se jim plača oz. pokojnina zvišala.

Izgleda, da bo v tej zadevi v doglednem času odločilo notranje ministerstvo.

Imenovanje prof. Stražnickega

Iz Zagreba je odpotoval v Saarbrücken prof. dr. Milorad Stražnicki, bivši jugoslovanski poslanik v Buenos Aires in Haagu. Profesorja dr. Stražnickega je pozvala Liga narodov da sodeluje pri plebiscitu v Saarbrücku kot član vrhovnega sodišča. To plebiscitno sodišče ima 14 članov ter so v njem zastopane naslednje države: Švica, Norveška, Holandska, Švedska, Italija, Luksemburg, Španija, Portugalska in Jugoslavija.

Holandska izganja brezposelne Slovence.

Brezposelnost v Holandiji je veliko večja, kakor se to splošno misli. Po statistiki zadnjih tednov je od 8 milijonov prebivalcev 360 tisoč brezposelnih. Vsako četrletje je tam odpuščenih najmanj 30 slovenskih rudarjev, družinskih očetov, ki jih potem z družinskimi člani in pohištvo pošiljajo v Ljubljano. Delodajalec v Holandiji plača do Ljubljane vozino in tovarnino, v Ljubljani pa trkajo deportiranci na vrata raznih socialnih ustanov, proseč za podporo.

Večinoma nimajo niti toliko sredstev, da bi mogli v svoje domovinske občine. Deportacije so za Jugoslavijo in njene gospodarske razmere, izguba. — Prvič potrošijo izseljenci ob izseljevanju velike svote, ka tere vsled slabih delavskih razmer ne morejo vrniti domovini ali svojem. Dedar gre ven iz države, ki se ne vrne, Koncem vsega je pa treba še državne podpore, da se morejo žrtve vrniti v svoje domače občine, kot tudi za preživljanje teh izgnanih družin.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl znani veletrovec z železnico Jurij Verovšek, brat popularnega dramskega igralca. Preminul je istotam tudi gledališki scenograf Vasilj Ušanov, ruski emigrant, rodom iz Ukrajine. Delal je v Osijeku, Zagrebu, zadnjih pet let pa v Ljubljani. V svoji stroki je bil mojster, kakršnega ljubljanskega gledališča še ni imelo.

Trije samomori v dveh dneh

V dveh dneh je bil izvršen v Mariboru tretji samomor. Prvi dan sta se ubila neki študent in trgovski sodnik, drugi dan pa se je vrgla pod vlak na koroški progi 17 letna lasničarska vajenka Dragica Forstaričeva iz Studencev pri Mariboru. Učila se je lasničarstva v mestu, seznanila se je z nekim fantom ter se zaljubila vanj. Zadnje čase pa sta prišla nekaj navzkriž in zvečer je pričakala vlaka na koroški progi ter se tik pred lokomotivo ulegla na tračnico. Vso jo je razsekalo, glava in del trupla je ležala na eni strani tračnice, trup pa je bil razmesarjen na drugi strani in raztresen ob progi.

Težka nesreča na ljubljanskem kolodvoru

Na glavnem kolodvoru se je 21. septembra popoldne pripetila huda nesreča, ki je uničila življenje 45 letnemu premikaču Jakobu Jeraju. Zaposlen je bil pri premikanju voz na tirih pred kurilnico ter je moral spenjati in odpenjati vozove. Ta posel izvršuje premikači v vedni smrtni nevarnosti med odbijači voz. Jeraj je usodnega dne pri nekem takem opravilu imel nesrečo: ko je spel voza in se umikal izpod vagona, mu je najbrže spodrsnilo, nenadoma je namreč tovariš opazil, da leži Jeraj na tiru in da je šel voz čezenj. Kolesa so mu šla čez prsi in Jeraj je bil v hipu mrtev.

Ponesrečeni Jeraj zapušča ženo in dva otroka.

Najstrožji jugoslovanski žandar umrl

V Vinkovcih je umrl policijski nadzornik Lovro Jakšič, ki je služboval polnih 53 let. Pokoini Jakšič ni bil samo eden od najstarejših, temveč tudi eden od najstrožjih jugoslovenskih policistov. O njegovi vestnosti in strogosti je v krajih, kjer je služboval, razširjenih mnogo anekdot. Ena od njih pripoveduje, kako je Jakšič aretiral svojo lastno ženo. Doma pri kosilu mu je žena pripovedovala o nekem sporu, ki ga je imela na trgu, in v možu se je takoj vnela policijska gorečnost. Nataknil je kapo, opasal sabljo ter ženi pred vso družino napovedal aretacijo. Žena se je branila, otroci so jokali, mož pa je bil samo strog policist in ženo je takoj odvedel v zapor. Po vseh predpisih je spisal prijavo, zaprti ženi pa je skozi rešetke policijskega zavora povedal, da jo ima sicer rad, a da je moral storiti svojo dolžnost. Zadeva pa ni bila huda in je žena že čez nekaj ur prišla domov.

POZDRAVE IZ CATAMARKE

pošiljajo cenj. bravkam in bravcem Novega lista naslednji naši slovenski rojaki: Ivan Šircelj, Ivan Zrimšek, Andrej Cipigaj, Josip Udovič in Karel Sancier. V pismu pravijo, da jih je tam prav malo Slovencev, a vedo zato tem bolj ceniti, kako dobro de človeku, ako ima v tujini družbo svojih rojakov.

V imenu prijateljev novega lista se jim zahvalujemo za pozdrave ter jim želimo, do bi se kar najbolje imeli v oddaljeni Catamarki. (Ur.)

Zobozdravnika
Dra. Dora Samojlovich de Falicov
Dr. Félix Falicov Dentista
 Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
 U. T. 59 La Paternal 1723

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
 Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

VESTI S PRIMORSKEGA

Tragična usoda istrskega begunca

Sušak, 22. septembra. — Dva mlada Istrana sta prednočnim brez potnega lista pobegnili z Reke čez Rečino na Sušak. Opazil ju je obmejni miličnik, ki je pričel streljati za njima. Prvi je srečno prisel čez reko, drugi pa je bil smrtno ranjen.

Josip Caharija in Božo Prkačin oba iz Zminja, sta prednočjem okrog 6.30 zveč. na reški strani blizu klavnice skočila v Rečino ter naglo prebredla vodo. Ko sta bila že na jugoslovenskem bregu, ju je opazil na italijanski strani stražujoči miličnik, ki so ga nanju opozorili italijanski tramvajski uslužbenci. Takoj je pričel streljati za njima. Oddal je štiri strelje. S prvim je zadel Josipa Caharijo v levo roko in mu odbil prst. Dva naslednja strela sta zgrešila. S četrtem strelom pa je zadel Caharijo v hrbet. Prestrelil mu je pljuča. Caharija se je zgrudil na breg. Nemudoma so ga prepejali v polnico na Sušaku, kjer se sedaj bori s smrtjo.

Včeraj je bila na licu mesta sodna komisija, da ugotovi, ali niso bili zaradi početja obmejnega miličnika prekršeni obmejni predpisi. Na Sušaku so ljudje zaradi tega dogodka zelo razburjeni.

Pritisk proti staršem, ki šolajo svoje otroke v Jugoslaviji

Teroristični pritisk, ki ga izvajajo Italijani s pomočjo svojih oblasti in fašističnih organizacij nad jugoslovenskim prebivalstvom v Istri in Juljski Krajini, se poleg zapiranja šol, zadržnih organizacij ter prepovedi molitve in petja v slovenskem ali hrvaškem jeziku razširja sedaj po programu tudi na roditelje, ki pošiljajo svoje otroke v šole v Jugoslaviji. Znano je namreč, da so mnogi Slovenci in Hrvati v Italiji solali svoje otroke v Jugoslaviji, da bi jih rešili pred potujčenjem in jim ohranili materin jezik. Razumljivo je bilo to tem bolj, ker v svoji ožji domovini nimajo nobene šole, nobenega zavoda, kjer bi se lahko učili tudi materinščine.

Pošiljanje otrok jugoslovenskih rojakov na šolanje v Jugoslavijo seveda ni všeč fašističnemu režimu, ker vsaj malo zavira fašistično politiko raznarodovanja. Šolanje otrok v Jugoslaviji je fašističnemu režimu še tem bolj neljubo, ker vzdržuje in ustvarja vsaj rahle duhovne zveze med zaslužnjicami pokrajinami in svobodno Jugoslavijo.

Zato so bili starši in otroci že do sedaj izpostavljeni neprestanim šikanam, ki so marsikoga odvrnile od tega, da bi ustregel svoji srčni želji. — Vendar pa so mnogi kljub vsem oviram in nevarnostim še pošiljali otroke šolat v Jugoslavijo, da bi jih tako ohranili sebi in svojemu narodu.

V dneh, ko je v Švici zasedal kongres narodnih manjšin in je manjšin-

O uprizoritvi Cankarjevega „Pohujšanja“

Preteklo soboto je imel "Tabor" v dvorani "Garibaldi" spet svojo prireditve. Precejšen del občinstva se je odzval vabilu in sedeži dvorane so bili od malega vsi zasedeni. Prireditve je pričela kot običajno, t. j. s slovensko točnostjo: mnogo pozneje, nego je bilo javljeno. To je bil tudi vzrok, da je igra tako pozno končala, in sicer komaj ob 1. po polnoči. Čas bi bil, da bi naše občinstvo upoštevalo prošnje odborov posameznih društev ter prišlo na prireditve ob napovedani uri.

Izven sporeda nam je najprej mešan zbor zapel pesem "Slovan na dan!". Vsak, kdor je slišal na prejšnji prireditvi zbor "Tabora", je v soboto lahko videl in slišal, da se je zbor sedaj bolj potrudil. Pesem je bila prilično dobro zapeta, le basi so ne nam zdeli prešibki in znana nam dobra solistinja nas ni popolnoma zadovoljila, ker vemo, da zmore mnogo več. Korajžo si je dala šele proti koncu, dočim je bila v začetku pretihla. Škoda, da kratkemu predavanju o Cankarjevih delih občinstvo ni mnogo sledilo.

Dasi Cankarjeva farsa "Pohujšanje v dolini šentflorjanski" ni težka, kar se razumevanja tiče, vendar je precejšen del občinstva ni razumel.

O uprizoritvi te sijajne Cankarjeve farse smemo reči, da je bila v splošnem igra dobro podana, dasi nas niso vsi igralci popolnoma zadovoljili. Kot topi so bili vsi dobro izbrani in tudi maske so bile dobre; škoda le, da je šminko kvarila slaba razsvetljava, v skladu z možnostmi odra, tudi dobra, dasi bi igra zahtevala mnogo več.

Kar se režije tiče, moram nekaj pomeniti: večkrat se moramo pri režiranju ozirati tudi na naše občinstvo, katere še ne zna ceniti oderske umetnosti. Pravim to glede vloge zlodeja, ki je bil dobro podan, ni pa zadovoljil našega občinstva; igralec je pretiraval, posebno v samogovoru tretjega dejanja, kjer je bil preveč počasen, deloma nerazumljiv in zato dolgočasen. Tudi pri skupnih govorih rodoljubov se je zašlo v Delakovo

ška zaščita tudi v Društvu narodov bila potisnjena v ospredje, pa so pripelle iz italije vesti, da je nestrpnih in zaslepljenih fašizem začel akcijo, ki naj odvzame slovenskim in hrvaškim staršem še to zadnjo nado. Fašistične oblasti so začele klicati na odgovor starše, ki imajo svoje otroke v Jugoslaviji. Zahtevajo od njih, da morejo navesti utemeljene razloge, za kaj jih ne šolajo v Italiji. Ob enem jim groze s sodnim preganjanjem zaradi — obtujitve otrok!

Ako bodo italijanske oblasti to akcijo nadaljevale — in bati se je treba, da jo bodo — bo to pač najboljši dokaz, da fašizem ne misli iskreno ne na sporazum s Francijo in še manj na sporazum z Jugoslavijo.

režijo "Hlapsa Jermeja", kar ni preveč odgovarjalo.

Krištov Kobar, imenovan Peter, je bil kot tip zelo dober, ni bil pa popolnoma jasen v izgovorjavi. Tudi se kot umetnik ni dobolj pokazal in ni izkazal one ljubezni, ki bi jo moral čutiti do Jacinte. Vsega željno in vsega sito Jacinto nam je igralka izbornopodala. Res da je v III. dejanju nekoliko pozabila na pijanost, a ji tega ne zamerimo, ker vemo, kako težko je poglobiti se v takšne originale. Lahko pa rečem, da obeta gna. Lipičarjeva postati ena zelo dobrih moči na našem odru.

Tudi župan je s svojim životom imponiral, ne pa toliko v glasu, ki je bil prešibak. Ponosni županski govori niso prišli docela do veljave. Pri županji bi bili pričakovali več resnosti in ponosa.

Pravo čednost doline šentflorjanske smo videli v učitelju Švilgoju, ki je bil zelo dobro podan. V maski je bil nekoliko premlad in bi mu morda mnogo bolj pristojala maska notarja. Notar dober, posebno kot tip. Pri Cerkovniku je bilo šminkanje pomanjkljivo; v splošnem je bil dober, a ne tako v prizoru z Jacinto, kjer svoje lepe vloge ni popolnoma doigral.

Dobro so se odrezali dacar, štacunar, popotnik in ostali. Tudi debeli človek je s svojim impozantnim glasom in životom popolnoma izvršil svojo dolžnost. Pri zlodeju, kot sem že omenil, je bilo preveč pretiravanja. V prvem dejanju igra za hrbotom rodoljubov popolnoma sam svojo vlogo le v mimiko, pa ni v teh prizorih izvršil svoje naloge, govorov rodoljubov ni dovolj sekundiral, temveč je vsekozi le skrival svojo kozlo brado.

Ne vem pa, kdaj bo naše občinstvo pridobilo nekoliko smisla za odersko umetnost ter pričelo ceniti trud in poštenost naših dram. odsekov s tem, da se bo kaj bolje obnašalo ter da s klepetanjem ne bo motilo igre. Potrebno bi bilo mnogo pisati o tem, pa menda ni vredno izgubljati časa, ker vem, da so za nekatere vse prošnje in vsa pridoganja le bob ob steno. En nasvet pa lahko dam: kogar igra ne zanima, naj ne moti igralcev in občinstva, marveč naj gre raje "na kozarček". V dvorani ga ne bomo prav nič pogrešali.

Savo.

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES

U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe značne sobe z zdravno in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI

Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle Bompland No. 709

Začetja pri ul. Dorrego 931, v. Sina Triunvirato 1500

U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravniki za svatbe — Prenosišča \$ 0.70

Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

ŽENSKI KOTIČEK

RAZPOROKÉ NA FRANCOSKEM

Leta 1884 je izšel francoski ločitveni zakon kot prvi v kulturnih državah in za pol stoletja, ki je sedaj poteklo od tista časa, je izdalo pariško justično ministrstvo "jubilejno" statistiko o uspehih tega zakona.

Po tej statistiki so ločitve naraščale v aritmetični progresiji. Prvo leto se je po njem ločilo 1637 zakonskih parov, lanske leto pa že 28.505. Skupno se ga je poslužilo 722.866 parov, pri čimer so ženske imele vedno inicijativo. Leta 1931 je zahtevalo ločitev 16.000 žensk in le 11.000 moških.

Nezvestoba in zakonolom nista bila najpoglavnejša razloga, temveč ekscenzi, grožnje, pretepanje itd. Pač pa imajo ženske prednost glede nezvestobe.

Statistika navaja za l. 1931 na Francoskem 5500 ločitev zaradi nezvestobe žene in 4304 zaradi nezvestobe moža.

Dve tretjini vseh ločencov sta imeli otroke, ki so tedaj slaba vez za zakon. Od 50.000 ljudi, ki so se v omenjenem letu ločili, se jih je 12.000 še isto leto spet poročilo, iz tega sklepa statistika da teži več nego petina ločencev z ločitvijo samo za novo poroko.

RAZNO

Najbolj zdrave in razvite otroke rodijo žene med 25—35 letom, a očetje malo pozneje in malo dalje (od 30. do 45. leta). Za otroke je najbolje, ako so stariši v tej življenjski dobi in ako se rodi kot tretji ali četrti porod — in sicer tako, da je razlika med starostjo otrok najmanj dve leti. Bolje je za otrokov razvoj, če se rodi spomladi in ako izhaja iz rodbine z mnogimi otroci.

Za nerodovitnost v zakonu navadno dolže žene. Zdravniki pa krive v novejšem času bolj moške. Nekateri dokazujejo, da je pravi vzrok nerodovitnosti v zakonu pri 100 slučajih 70-krat na strani moža.

Migljaji za hišne gospodinje

Kot odvajalno sredstvo služi se vedno najbolje ricinove olje ker ne draži debelega črevesa kakor razna druga sredstva. Toda gosto, oljnato tekočino otroci skoraj zmeraj odklanjajo. Upira se jim in ne morejo je popiti. Zato jim jo je treba dati v drugi obliki. Steklenico z ricinovim oljem postavimo v precej vročo vodo, kjer se zredči. Potem ga zlijemo običajno mero v škodelico sladke kave, otrok naj brže sploh ne bo opazil, da pije zasovraženo olje. Tudi odrasli naj poizkusijo vzeti olje na ta način, če se jim drugače upira.

ZA NAŠE KUCHARICE

RIŽ s kumarami

Zarumeni na masti pol drobne zrezane čebule, prideni pol drugo skode lico opranega riža in zalij z juho. Ko zavre, premešaj, osoli in pusti, da se pokrito pari dalje. Posebej zarumeni v kozici malo moke, prideni nastregnemu kumarar, ki si jo prej narahlo ožela, par pretlačenih paradiznikov ter pol škodelice dobre kisle smetane. Pusti nekaj časa vreti, potem oblij s to omako riž, ki si ga zvrnila na plitko skledico. Povrhu potresi zelenega, sesekljane peteršilja.

POZOR! Slov. babica, diplomirana v Pragi in Bs. Airesu, specialistka v porodništvu in v vseh ženskih boleznih, s 25-letno prakso, je **FILOMENA BENEŠ-BILEK**, ul. Lima 1217 (tri kvadri od Plaza Constitución) in k njej se lahko zatečejo vse slov. ženske, ki se čutijo bolne. Sprejema od 7. do 21. in ob nedeljah od 8. do 20. Prvi pregled brezplačen. Sprejema porodnice v popolno oskrbo. Slov. ženskam se priporoča: **FILOMENA BENEŠ-BILEKOVA** — Lima 1217 — UT. 23-3389

NAROČITE SE NA "Novi list"

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA raznovrstnega blaga se priporoča **SEBASTIAN MOZETIČ** Osorio 5025 — Paternal **SLAMNIKI OD \$ 1.95 DALJE**

ŠIVILJA - MODISTKA izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah **Anica B. Dolšček** Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

ROJAKOM V VILLA DEVOTO se priporoča slovenski mlekar **JOSIP BREZAVŠČEK** Raznaša sveže in pristno mleko na dom. Točna in vestna postrežba. Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

DR. MIGUEL F. VAQUER Zdravnik bolnišnice Rawson in Sala-Lerry. — Clínica General de Niños. Tinogasta 5744 UT. Liniers 548

PRODA SE: "Zemljevid Sloveske Zemlje" to je: vseh krajev koder prebivajo ali pa so prebivali Slovenci. Vsa ka, tudi najmanjša vaj je zaznamovana. Zemljevid je nalepljen na platno s pregibi, priročen za v žep; se priporoča posebno družtvom, ker so vsa imena krajev v slovenskem jeziku na tistjena.

Cena \$ 15.— m/n s poštino vred. Ponudbe poslati na naše uredništvo z opombo: za "Zemljevid".

KROJAČNICA **P. CAPUDER**

se priporoča cenjenim rojakom **Buenos Aires, Billingham 271 apt. 2** (višina ulice Cangallo 3500)

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje **BLENDRAGIA.** — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezine. **KRVNE BOLEZNI.** Slaba kri — oslabeledost **SRCE.** Srčne napake — hibe. **ŽELODEC.** Čreva — kislina — jetra. Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica. **REVMATIZEM in OBISTI.** Kila — zbadanje. **GRLO, NOS, UHO.** Zdravljenje mrzlice. **ŽENSKÉ BOLEZNI.** Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek) **OTROŠKE BOLEZNI.** Rakitika — otrpelost. **NERVOZA** Glavobol.

Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioletas **LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE** — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	9.00
100 lir	32.90
100 šilingov	71.00
100 mark	155.50
1 funt št.	19.20
100 fr. frankov	25.40
100 čsl. kron	16.00
100 doljarjev	384.00

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo
V novembru:
 3. Zeelandia
 5. Neptunia in Pssa. Maria
 6. Cabo S. Antonio, Asturias in Gral. S. Martin
 8. Florida
 9. Andalucia, Star in Augustus
 13. Monte Olivia

PROTI EVROPI ODPOVEJO

V novembru:
 7. Cabo Palos
 8. Monte Sarmiento in Zeelandia
 9. Neptunia in Asturias
 14. And. Star

FOTO "DOCK SUD"
 Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
 Specialist v modernem slikanju.
 Facundo Quiroga 1275, Dock Sud

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih
JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"
 Sava Jovanovič — San Martín 608, Buenos Aires

Razbojnik Dubrovski

(Nadaljevanje)

Uredil si je vse v očetovi spalnici in prosil, naj ga puste samega z njim. Domačini so se poizgubili in se vsi spravili nad Grišo, vlekli so ga v poseleko sobo, kjer so ga po domače nasitili z vso dobrodušnostjo ter ga utrujili s samimi vprašanji in pozdravi.

IV. poglavje.

Po preteku par dni od svojega prihoda se je Vladimir Dubrovski hotel poprijeti cele zadeve, pa njegov oče ni bil v stanu, dali mu potrebna pojasnila; Andrej Gavrilovič sam je bil pa brez vsakega zastopnika. Ko je Vladimir pregledoval papirje, je našel samo prvo pismo sodnega priselnika in koncept odgovora nanj. Iz tega si ni mogel predočiti jasne slike o spornem vprašanju; ker se je zanašal na pravico v tej zadevi, je sklenil čakati.

Med tem se je zdravlje Andreja Gavriloviča dnevno slabšalo. Vladimir je predvideval njegov skorajšnji konec in sploh se ni odstranil od poste lje starca, ki je postal popolnoma otročji.

Ta čas je sodni rok potekel; vzklika ni vložil nihče in Kistenevka je pripadla Trojekurovu. Priklanjajoč se in pozdravljajoč se je javil Sabaškin in prosil Trojekurova, naj mu sporoči, kdaj bo blagovolil zasesti novo-

dobljeno posestvo in če ga bo zasedel sam ali v to koga pooblastil. Kirila Petrovič je bil v zadregi. Po svoji naravi ni bil lakomnik in le želja po maščevanju ga je pripravila tako daleč; mučila ga je vest. Vedel je, v kakšnem stanju se nahaja njegov nasprotnik, stari tovariš njegove mladosti, in svoje zmage ni bil vesel. Grdo je pogledal Sabaškina, iskajoč vzrok, kako bi se ga odkrižal. Ker pa vzroka trenutno ni našel, je Sabaškina nahirilil: "Izgini! To je moja stvar!"

Ukazal je zapreči lahko kočijo in se toplo oblekel. Bilo je koncem septembra. Nato se je popeljal iz dvora, sam vodeč konja.

Skoro je zagledal dom Andreja Gavriloviča. Dušo so mu napolnila nasprotujoča si čuvstva, maščevalno zadoščenje in oblastnost sta zagluševala v njem plemenitejšo čute, ki so pa naposled vendarle zmagali. Sklenil je, pomiriti se s starim sosedom, izrisati vse sledove prepira in mu vrniti njegovo lastnino. — Ko si je tako potaložil dušo s samimi blagimi nameni, se je spustil v dir proti vrtu svojega sosedu in zapeljal naravnost na njegov dvorec.

Ta čas je sedel bolnik v spalnici pri oknu. Spoznal je Kirilo Petroviča in na obrazu se mu je pojavil izraz nenavadnega nemira; običajno blejoto je zamenjala temna rdečica, oči so se mu zasvetile, a iz ust so mu prihajali nerazumljivi glasovi. Sin, sedeč pri njem, pregledujoč gospodar-ske knjige, se je prestrašil.

Bolnik je kazal s prstom na dvor z izrazom strahu in sovraštva. Ta hip se je začul glas in težki koraki Jegorovne. "Gospod, gospod, Kirila Petrovič je prišel. Kirila Petrovič je zunanaj!" Takoj nato je vzdihnila: "Moj Bog, kaj je vendar, kaj se je zgodilo!" Starec je skušal dvigniti robove svoje halje in vstati, vzel se je in pal nazaj ter obležal brez zavesti. — Tudi dihal ni več, zadel ga je kap. "Hitro, hitro v mesto po zdravnika!" je kričal Vladimir.

"Kirila Petrovič vas vpraša..." je dejal vstopivši sluga. Vladimir ga je divje pogledal: "Reci Kiriji Petroviču, naj kmalu izgine, sicer ga dam vreči iz dvora! Hajdi!" Sluga je veselo hitel izpolnit ukaz svojega gospodarja. Jegorovna je vila roke: "Bajtjuška ti naš", je rekla s cvilečim glasom, svojo glavo pogubiš! Kirila Petrovič nas bo požril!"

"Molči, Nana", je dejal srdito Vladimir. Pošlji takoj Antona v mesto po zdravnika! Jegorovna je odšla. V predsobi ni bilo nikogar; vsi so hoteli na dvor gledat Kirilo Petroviča. Prišedši vsekaj so čuli odgovor, ki ga je prinesel sluga v imenu svojega mladega gospoda. Kirila Petrovič je čul odgovor, na drožki sedeč; lice se mu je pomračilo kakor noč, prezirljivo se je nasmehnil, premeril služničad divje z očmi in se peljal korakoma okrog dvora. Pogledal je tudi v okno, kjer je minuto prej sedel Andrej Gavrilovič, a zdaj ga ni bilo več. Nanja je stala zunaj, pozabivša ukaz

gospodarja, služničad je glasno govorila o tem, kar se je pravkar dogodilo. Naenkrat je stal med njimi Vladimir in kričnil: "Zdravnika ni več treba, oče je umrl."

Nastal je nemir, ljudje so drli v sobo starega gospoda, ki je ležal v naslanjaču, kamor ga je bil prenesel Vladimir, desniča mu je visela k tlom — glava je bila sklanjena na prsi, v telesu ni bilo nikakega znaka življenja. Jegorovna je tulila. Sluge so obkrožile truplo, ki jim je bilo izročeno v oskrbo, umili so ga in oblekli v uniformo še iz leta 1797. ter ga položili na ono mizo, za katero so toliko let služili svojemu gospodarju.

V. poglavje.

Pogreb je bil tretji dan. Truplo bednega starčka je ležalo v rakvi, povito v mrtvaški prt in obkroženo od sveč. Obednica je bila polna slug, nosačev. Vladimir in sluge so dvignili rakev. Svečnik je šel spredaj, za njim dijakon, pojoč pogrebne pesmi. Gospod Kistenevke je šel poslednjč čez prag svojega doma. Rakev so nesli skozi gozd, za katerim je stala cerkev. Dan je bil jasen in hladen; z drevja je padalo suho listje. Ko so prešli gozd, so se bližali leseni cerkvi, ki jo je obkrožalo pokopališče v senči starih lip. Tam je počivalo truplo Vladimirove matere. Poleg njene gomile so dan prej izkopali svež grob. Cerkev je bila natlačeno polna seljakov, ki so se prišli poslednjkrat poklonit svojemu gospodu. Mladi Dubrovski je stal pod korom; ni jokal, ne molil, a

izraz njegovega lica je bil strašen. Mrtvaški obred je bil končan. Prvi je pristopil Vladimir, da se je poslovil, za njim ves dvor. Prinesli so pokrov in zapdli krsto. Ženske so glasno jadi kovale, tudi moški so si hiteli brisati solze z rokami. Vladimir in trije sluge so nesli rakev v spremstvu vse vasi na pokopališče. Spustili so rakev v zemljo, navzoči so, vrgli nanjo perišče prsti, zasuli so jamo, še enkrat so se pred njo poklonili in se razšli. Vladimir se je pri vseh oprostih, se urno oddaljil ter se skrtil v domačem gozdu.

Jegorovna je povabila v njegovem imenu popa in vse pogrebno spremstvo na pogrebščino in takoj pripomnila, da se je mladi gospod ne bo udeležil. In tako so se oče Anisin, njegova žena Fedorovna in dijakon odpravili peš na dvor, prerešetajoči z Jegorovno dobra dela pokojnika in to — kar čaka, kakor vse kaže, njegovega naslednika. O prihodu Trojekurova, njegovem sprejemu ter prepovedanem vstopu je vedela že vsa okolica in tamošnji politiki so predvidevali slabe posledice, ki imajo nastati iz tega.

"Kar bo, to bo", je rekla popova žena. "Meni bo žal, če ne bo Vladimir Andrejevič naš gospodar. Mladeniču ni nič reči."

"A kdo naj bo naš gospodar, če ne on!" jo je prekinila Jegorovna. Zastonj se Kirila Petrovič prizadeva; ni na pravega naletel.

